

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari împotriva Agenției Proprietății Publice, terț Societatea pe Acțiuni „Vinăria din Vale” cu privire la obligarea stabilirii trecerii de acces,

împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, s-a menținut hotărârea din 18 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 30 martie 2018 Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari au depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Agenției Proprietății Publice, terț SA „Vinăria din Vale”, prin care au solicitat obligarea stabilirii trecerii de acces în folosul bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, din strada xxxxx, municipiul Bălți, pe terenul cu numărul cadastral xxxxx, de-a lungul traseului în lungime de 85 m, cu o lățime de 22 m, conform variantei nr. II din Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 206 din 06 iunie 2017.

În motivarea acțiunii Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari au menționat că sunt proprietarii terenului din strada xxxxx, municipiul Bălți, care a fost format în baza proiectului de formare prin comasare, fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile și atribuit numărul cadastral xxxxx ceea ce se confirmă prin Extrasul din Registrul bunurilor imobile.

Reclamanții au indicat că unica cale de acces pe acest teren este drumul, care trece prin terenul cu numărul cadastral xxxxx, proprietarul căruia este Republica Moldova, ceea ce se confirmă prin Raportul de expertiză nr. 206 din 06 iunie 2017.

Prin decizia Consiliului municipiului Bălți nr. 2/11 in 23 februarie 2017 au fost coordonate hotarele terenului și la pct. 4 din decizia nominalizată s-a recomandat

Agenției Relații Funciare și Cadastru să stabilească servitute de acces în folosul bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, care a fost comasat împreună cu alte 3 terenuri, formând bunul imobil cu un singur număr cadastral xxxxx.

La 28 septembrie 2017 Agenția Proprietății Publice a dat acordul la inițierea lucrărilor cadastrale de instituire a servituții cu o ulterioară coordonare a proiectului de formare cu privire la instituirea servituții. De către reclamanti a fost obținut Dosarul tehnic a lucrărilor cadastrale la nivel de teren în vederea constituirii servituții de teren, iar la 02 februarie 2018 au depus cerere cu privire la coordonarea proiectului, la care nu au primit nici un răspuns.

Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari au menționat că în cazul în care dreptul de proprietate asupra încăperilor într-o construcție aparține mai multor proprietari și fiecare proprietar aparte întrunește toate condițiile prevăzute în prezentul Regulament, pentru a fi calificat drept Cumpărător, toți proprietarii au dreptul de a cumpăra terenul aferent ca proprietate comună pe cote-părți sau de a prelua în locațiune/arendă terenul echivalent cotei deținute. Determinarea suprafeței terenului aferent fiecărei construcții în parte se efectuează la cererea persoanei/persoanelor interesate, în baza schemei terenului adiacent al acesteia, elaborate pentru determinarea suprafeței necesare pentru procesul tehnologic de o întreprindere licențiată în domeniul urbanismului, respectând principiul proporționalității în privința suprafețelor încăperilor în construcții, potrivit condițiilor de formare a bunurilor imobile prevăzute de legislație. Prețul de vânzare sau de locațiune/arendă a terenurilor se achită de către fiecare proprietar proporțional cotei lui din obiect.

Astfel, în cazul formării a unor bunuri noi, modificările corespunzătoare se introduc în Registrul bunurilor imobile în baza ordinului Agenției Relații Funciare și Cadastru pentru terenurile aferente din domeniul privat al statului și în baza deciziei consiliului local – pentru terenurile aferente din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale.

Prin hotărârea din data de 18 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari împotriva Agenției Proprietății Publice, terț SA „Vinăria din Vale”, prin care au solicitat obligarea stabilirii trecerii de acces. S-a încasat în mod solidar de la Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari în beneficiul terțului SA „Vinăria din Vale” cheltuielile de judecată în sumă de 6 000 lei. (f.d. 153,158-163, vol.I)

Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov, în termen au contestat hotărârea instanței de fond. (f.d. 157,174-177, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 24 februarie 2021 a respins apelul depus de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, a menținut hotărârea din 18 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 31,32-38, vol.II)

Instanțele de judecată în temeiul art. 428, alin. (1), art. 431, alin. (1), art. 434, alin. (4) din Codul civil și Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente nr. 1428 din 16 decembrie 2008, au concluzionat că acțiunea este neîntemeiată, deoarece reclamantii nu au prezentat probe confirmative care ar demonstra faptul că nu dispun

de altă cale de acces către imobilele ce le aparțin, decât prin teritoriul menționat, nu au prezentat un studiu de fezabilitate privind instituirea servituții, care ar proba că, din punctul de vedere al posibilităților tehnice de realizare și al rentabilității, este necesară instituirea servituții.

De asemenea au mai constatat că pe terenul cu numărul cadastral xxxxx ce aparține cu drept de proprietate statului, fiind în administrarea Agenției Proprietății Publice și în privința căruia se solicită stabilirea servituții, sunt amplasate construcții ce aparțin cu drept de proprietate privată terțului SA „Vinăria din Vale”, care invocă că, reclamanții dispun de alte căi de acces. Astfel, reclamanții/apelanți urmau să îndeplinească cerințele legale și să prezinte studiul de fezabilitate privind instituirea servituții.

Împotriva deciziei instanței de apel au depus recurs și recurs suplimentar Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, reprezentati de avocatul Natalia Covaliov, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d. 45-47,63-64, vol.II)

În motivarea recursului recurenții au invocat dezacordul cu soluția adoptată, reiterând circumstanțele de fapt menționate în cererea de chemare în judecată, totodată au menționat că instanțele de judecată nu s-au expus asupra tuturor circumstanțelor de fapt, limitându-se doar la expunerea poziției părților, astfel pronunțând o hotărâre nemotivată.

Recurenții au mai menționat că terenul, care le aparține cu drept de proprietate, vine în răpă. Pentru a nu se surpa drumul a fost edificat un perete de beton, pe lungimea drumului, de înălțimea 4 metri. Astfel, dacă n-ar exista peretele de beton, drumul s-ar surpa venind în răpă. Mai mult, chiar și Consiliul municipal Bălți în decizia nr.2/11 din 23.02.2017, prin care au fost coordonate hotarele terenului, la pct. 4 a recomandat Agenției Relații Funciare și Cadastru RM să stabilească servitutea de acces în folosul bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx (care este comasat împreună cu alte 3 terenuri și s-a format bunul imobil cu un singur număr cadastral xxxxx).

Agenția Proprietății Publice la data de 07 mai 2021 a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului, menționând că instanțele de judecată au pronunțat o hotărâre legală, bazată pe aprecierea corectă a actelor normative, ori recurenții nu au prezentat probe confirmative care ar demonstra faptul că nu dispun de altă cale de acces către imobilele ce le aparțin, decât prin terenul menționat. (f.d 57-59, vol.II)

La 13 mai 2021 SA „Vinăria din Vale” a depus referință la recursul înaintat de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, prin care a solicitat declararea acestuia inadmisibil, deoarece nu prezintă o motivare suficientă și serioasă, deci nu rezistă testului de admisibilitate.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 24 februarie 2021.

Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov, s-au conformat prevederilor legale și în termen la 10 martie 2021 au depus recursul motivat.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva

Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, înaintat de către Alexandru Tutilatu, Rita Tutilatu, Fiodor Maranceac, Liudmila Maranceac, Eugeniu Cebotari, Vladlena Cebotari, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh